

ÖĞRENCİ KİTABI

10. sınıf Coğrafya

1. Dönem 1. Yazılı Sınavı • Hazırlık ve Prova • 2026-2027

Okul geneli ortak yazılı sınava hazırlık

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Düşün. Gerekçelendir. Yeniden dene.

BU KİTAPTA

9 tam yazılı provası • 3 kolay + 3 orta + 3 zor • konu anlatımı ve hap bilgiler • karma çalışma sayfaları • çözüm ve üretim alanları

Her prova 100 puandır. Öğrenci yanıtları ve ayrıntılı çözümler ayrı kitaplarda tutulmuştur.

Adı soyadı: _____ Sınıfı: _____

KAPSAM VE KULLANIM

Çalışma yolun

KAPSAM

TYMM / geçiş programı. ÖDSGM 2026–2027 1. dönem 1. yazılı konu-soru dağılım tablosundaki Senaryo 1 temel alınmıştır. Okulunun ilan ettiği senaryo farklı olabilir.

Bu sınıf ve ders, 2026–2027 OYSS okul geneli ortak yazılı uygulaması kapsamındadır. Sorular UzemGO tarafından hazırlanmıştır; OYSS havuzundan alınmamıştır. Okulun seçtiği senaryo ayrıca kontrol edilmelidir.

1. Konu anlatımını oku; hap bilgiyi kendi cümlele açıkla.
2. Çalışma sayfalarını çöz ve yanlış düşünceyi düzelt.
3. K1–K3, O1–O3, Z1–Z3 provalarını sırasıyla uygula.
4. Öğretmen kitabındaki açıklama ve puan ölçütleriyle kontrol et.

Kolay/orta/zor sınıflaması amaçlanan düşünme yükünü belirtir; öğrenci pilotuyla ölçülmüş güçlük değildir. Bazı derslerde aynı bağlam farklı sorularla yeniden ele alınır. Formlar eşdeğerliği kanıtlanmış paralel testler değildir.

Öğrenme hedefleri

COĞ.10.1.1 • COĞ.10.1.1. Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme [1 soru]

COĞ.10.2.1 • COĞ.10.2.1. Örnek uygulamalar üzerinden CBS ve uzaktan algılamanın kullanım alanlarını özetleyebilme [1 soru]

COĞ.10.2.2 • COĞ.10.2.2. Mekânsal bilgi teknolojilerini kullanarak altlık haritalar üzerinde mekânsal veriler oluşturabilme [1 soru]

COĞ.10.3.1 • COĞ.10.3.1. Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme [1 soru]

COĞ.10.3.2 • COĞ.10.3.2. Yeryüzü şekillerinin oluşumunda etkili olan aşınma ve çözünme süreçleri ile iklim ve kayaç özellikleri arasındaki ilişkileri yapılandırabilme [1 soru]

COĞ.10.3.3 • COĞ.10.3.3. Yeryüzü şekillerinin oluşumunu aşınım ve birikim süreçleri açısından çözümleyebilme [1 soru]

Kaynak: <https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/cografya4.xlsx>

Bu çalışma resmî sınav, OYSS sorusu veya MEB onaylı yayın değildir. Hazırlık etkinliklerindeki çoktan seçmeli ve eşleştirmeli görevler, tam yazılı formunun 100 puanına dahil değildir.

KONU ANLATIMI

Önce kavramı kur

01 / Coğrafi kavramlar

Konum, yer, bölge, çevre, ölçek ve etkileşim coğrafi düşünmede kullanılır. Aynı olay farklı ölçeklerde farklı ilişkiler gösterir.

HAP BİLGİ

Bölge doğal, ekonomik veya işlevsel ölçüte göre çizilebilir.

Sık hata: Her bölgenin sınırı il sınırıyla aynıdır.

02 / CBS ve uzaktan algılama

Uzaktan algılama fiziksel temas olmadan veri toplar; CBS bu veriyi başka konumsal katmanlarla analiz edebilir. Tarih ve çözünürlük yorumun sınırını belirler.

HAP BİLGİ

Çözünürlük ve görünür veri sınırlıdır; neden için ek saha ve bağlam bilgisi gerekir.

Sık hata: Uydu görüntüsü her ayrıntıyı ve olayın bütün nedenlerini doğrudan gösterir.

03 / Altlık harita ve veri

Nokta, çizgi ve alan verileri farklı coğrafi nesneleri temsil eder. Koordinat sistemi, ölçek ve lejant tutarlı olmalıdır. Kişisel konum verilerinde mahremiyet korunur.

HAP BİLGİ

Tarih, doğruluk, tanım ve koordinat sistemi de denetlenmelidir.

Sık hata: Konum noktası tek başına bütün veri kalitesini garanti eder.

04 / Tektonik yapı

Litosfer levhaları hareket eder; yaklaşma, uzaklaşma ve yanal hareket farklı yer şekli ve tehlikelerle ilişkilidir. Manto dinamikleriyle bağlantılı süreçler uzun zaman ölçeğinde işler.

HAP BİLGİ

Sınır türü ve levha özellikleri sonuçları değiştirir.

Sık hata: Bütün levha sınırlarında aynı yer şekli ve olaylar oluşur.

KONU ANLATIMI

Devam

05 / Çözünme ve aşınma

Fiziksel ayrışma, kimyasal çözünme ve biyolojik etkiler kayaçları değiştirir. İklim, su, sıcaklık farkı, kayaç bileşimi ve çatlaklar süreçleri etkiler.

HAP BİLGİ

Su, sıcaklık, bileşim ve yapı farklı olduğundan hızlar değişir.

Sık hata: Her iklimde her kayaç aynı hızla ayrışır.

06 / Aşınım ve birikim

Akarsu, rüzgâr, buzul ve dalgalar malzemeyi aşındırır, taşır ve uygun koşullarda biriktirir. Taşıma gücü azaldığında birikim artabilir.

HAP BİLGİ

Koşullar değiştikçe süreçlerin baskınlığı değişebilir; aynı sistemde farklı yerlerde ikisi de görülür.

Sık hata: Bir yerde yalnız aşınım veya yalnız birikim sonsuza kadar sürer.

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEK

Bir soruyu düşünerek çöz

Bir yerleşmede taşkın tehlikesi inceleniyor. Hangi katman grubu ilk mekânsal değerlendirme için en uygundur?

SONUÇ

Yükselti, akarsu ve yerleşme

Yükselti ve akarsu doğal koşulu, yerleşme etkilenecek alanı gösterir. Gerçek risk değerlendirmesi daha ayrıntılı veri ister; bu katmanlar bir başlangıçtır.

KENDİ KONTROLÜN

Verilenler ne? Hangi kavramı kullandım? Varsayımım ne? Sonucumu işlem, metin veya gözlemle destekledim mi?

Örneği kapat. Aynı açıklamayı kendi sözcüklerinle yaz.

ÇALIŞMA SAYFASI 1

Seç ve gerekçelendir

Bu bölüm öğretim amaçlıdır; tam prova puanına dahil değildir.

1 / Bir yerleşmede taşkın tehlikesi inceleniyor. Hangi katman grubu ilk mekânsal değerlendirme için en uygundur?

- A) Yalnız bina renkleri
- B) Yalnız şehir sloganları
- C) Yükselti, akarsu ve yerleşme
- D) Yalnız okul adları

Seçiminin gerekçesi:

2 / Bir öğrenci önceki soruda şu seçeneği savunuyor: “Yalnız okul adları” Bu düşüncenin hatasını açıkla; doğru düşüncüyü bir karşı örnek, işlem veya metin kanıtıyla yeniden kur.

ÇALIŞMA SAYFASI 2

Bağlantıyı kur

Aşağıdaki üç konu başlığını, açıklamalarıyla eşleştir. Bir eşleşmeyi kendi örneğinle açıkla.

1. Coğrafi kavramlar**2. CBS ve uzaktan algılama****3. Altlık harita ve veri**

A) Nokta, çizgi ve alan verileri farklı coğrafi nesneleri temsil eder. Koordinat sistemi, ölçek ve lejant tutarlı olmalıdır. Kişisel konum verilerinde mahremiyet korunur.

B) Konum, yer, bölge, çevre, ölçek ve etkileşim coğrafi düşünmede kullanılır. Aynı olay farklı ölçeklerde farklı ilişkiler gösterir.

C) Uzaktan algılama fiziksel temas olmadan veri toplar; CBS bu veriyi başka konumsal katmanlarla analiz edebilir. Tarih ve çözünürlük yorumun sınırını belirler.

Eşleştirmem ve kendi örneğim:

GÖRSEL ÇALIŞMA SAYFASI

Gör, ayır, yorumla

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Bu görsel ChatGPT Image ile oluşturulmuş bir sahnedir. Görselden iki gözlem yaz; sonra yalnız bu görüntüyle cevaplanamayacak iki araştırma sorusu kur. Gerçek tarihî belge veya ölçülmüş coğrafi veri gibi kullanılmasının neden sorunlu olduğunu açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K1 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir mahalledeki trafik, kent içi ulaşım ağıyla birlikte inceleniyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

2. SORU • 17 PUAN

Yangın öncesi ve sonrası uydu görüntüsü karşılaştırılıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

3. SORU • 17 PUAN

Okullar nokta, yollar çizgi, parklar alan olarak kaydediliyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

4. SORU • 17 PUAN

İki levhanın uzaklaştığı okyanus sırtında yeni kabuk oluşuyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K1 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Suyun çatlaklarda donup genişlemesi kayacı parçalıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

6. SORU • 16 PUAN

Akarsu eğimin azaldığı yerde malzeme biriktiriyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K2 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir akarsu havzası idari sınırları aşıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

2. SORU • 17 PUAN

Tarım alanının mevsimlik değişimi görüntülerle izleniyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

3. SORU • 17 PUAN

Bir haritada bazı noktalar farklı koordinat sisteminde kaydedildiği için kayıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

4. SORU • 17 PUAN

Bir okyanusal levha başka levhanın altına dalıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K2 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Kireçtaşı suyla kimyasal çözünmeye uğruyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

6. SORU • 16 PUAN

Rüzgâr kuru ve bitki örtüsü zayıf alanda kum taşıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K3 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir tarım bölgesi benzer üretim özellikleriyle tanımlanıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

2. SORU • 17 PUAN

Kentteki yeni yapılaşma nüfus ve yol verisiyle karşılaştırılıyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

3. SORU • 17 PUAN

Saha ekibi noktaların adını ve gözlem tarihini birlikte tutuyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

4. SORU • 17 PUAN

İki levha sınır boyunca yanal hareket ediyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

K3 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Bitki kökleri çatlakları genişletiyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

6. SORU • 16 PUAN

Buzul vadide geniş tabanlı U biçimli şekil oluşturuyor.

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

01 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir akarsu havzası idari sınırları aşıyor.

Olayı iki farklı ölçekte ele al ve değişen araştırma sorusunu yaz.

2. SORU • 17 PUAN

Tarım alanının mevsimlik değişimi görüntülerle izleniyor.

Görüntüden görülebilen değişim ile çıkarımı ayırarak bir kontrol planı öner.

3. SORU • 17 PUAN

Bir haritada bazı noktalar farklı koordinat sisteminde kaydedildiği için kayıyor.

Üç katmanlı bir okul çevresi haritası için veri şeması öner.

4. SORU • 17 PUAN

Bir okyanusal levha başka levhanın altına dalıyor.

Üç sınır tipini hareket yönü ve olası sonuçlarıyla karşılaştır.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

01 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Kireçtaşı suyla kimyasal çözünmeye uğruyor.

Nemli-sıcak ve kuru, sıcaklık farkı yüksek iki ortamı süreç açısından karşılaştır.

6. SORU • 16 PUAN

Rüzgâr kuru ve bitki örtüsü zayıf alanda kum taşıyor.

Bir akarsu boyunca üst ve alt kesimlerde baskın süreçlerin neden farklılaşabileceğini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

02 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir tarım bölgesi benzer üretim özellikleriyle tanımlanıyor.

Olayı iki farklı ölçekte ele al ve değişen araştırma sorusunu yaz.

2. SORU • 17 PUAN

Kentteki yeni yapılaşma nüfus ve yol verisiyle karşılaştırılıyor.

Görüntüden görülebilen değişim ile çıkarımı ayırarak bir kontrol planı öner.

3. SORU • 17 PUAN

Saha ekibi noktaların adını ve gözlem tarihini birlikte tutuyor.

Üç katmanlı bir okul çevresi haritası için veri şeması öner.

4. SORU • 17 PUAN

İki levha sınır boyunca yanal hareket ediyor.

Üç sınır tipini hareket yönü ve olası sonuçlarıyla karşılaştır.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

02 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Bitki kökleri çatlakları genişletiyor.

Nemli-sıcak ve kuru, sıcaklık farkı yüksek iki ortamı süreç açısından karşılaştır.

6. SORU • 16 PUAN

Buzul vadide geniş tabanlı U biçimli şekil oluşturuyor.

Bir akarsu boyunca üst ve alt kesimlerde baskın süreçlerin neden farklılaşabileceğini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

03 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir mahalledeki trafik, kent içi ulaşım ağıyla birlikte inceleniyor.

Olayı iki farklı ölçekte ele al ve değişen araştırma sorusunu yaz.

2. SORU • 17 PUAN

Yangın öncesi ve sonrası uydu görüntüsü karşılaştırılıyor.

Görüntüden görülebilen değişim ile çıkarımı ayırarak bir kontrol planı öner.

3. SORU • 17 PUAN

Okullar nokta, yollar çizgi, parklar alan olarak kaydediliyor.

Üç katmanlı bir okul çevresi haritası için veri şeması öner.

4. SORU • 17 PUAN

İki levhanın uzaklaştığı okyanus sırtında yeni kabuk oluşuyor.

Üç sınır tipini hareket yönü ve olası sonuçlarıyla karşılaştır.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

03 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Suyun çatlaklarda donup genişlemesi kayacı parçalıyor.

Nemli-sıcak ve kuru, sıcaklık farkı yüksek iki ortamı süreç açısından karşılaştır.

6. SORU • 16 PUAN

Akarsu eğimin azaldığı yerde malzeme biriktiriyor.

Bir akarsu boyunca üst ve alt kesimlerde baskın süreçlerin neden farklılaşabileceğini açıkla.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z1 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir tarım bölgesi benzer üretim özellikleriyle tanımlanıyor.

“Her bölgenin sınırı il sınırıyla aynıdır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

2. SORU • 17 PUAN

Kentteki yeni yapılaşma nüfus ve yol verisiyle karşılaştırılıyor.

“Uydu görüntüsü her ayrıntıyı ve olayın bütün nedenlerini doğrudan gösterir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

3. SORU • 17 PUAN

Saha ekibi noktaların adını ve gözlem tarihini birlikte tutuyor.

“Konum noktası tek başına bütün veri kalitesini garanti eder.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

4. SORU • 17 PUAN

İki levha sınır boyunca yanal hareket ediyor.

“Bütün levha sınırlarında aynı yer şekli ve olaylar oluşur.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z1 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Bitki kökleri çatlakları genişletiyor.

“Her iklimde her kayaç aynı hızla ayrışır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

6. SORU • 16 PUAN

Buzul vadide geniş tabanlı U biçimli şekil oluşturuyor.

“Bir yerde yalnız aşınım veya yalnız birikim sonsuza kadar sürer.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z2 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir mahalledeki trafik, kent içi ulaşım ağıyla birlikte inceleniyor.

“Her bölgenin sınırı il sınırıyla aynıdır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

2. SORU • 17 PUAN

Yangın öncesi ve sonrası uydu görüntüsü karşılaştırılıyor.

“Uydu görüntüsü her ayrıntıyı ve olayın bütün nedenlerini doğrudan gösterir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

3. SORU • 17 PUAN

Okullar nokta, yollar çizgi, parklar alan olarak kaydediliyor.

“Konum noktası tek başına bütün veri kalitesini garanti eder.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

4. SORU • 17 PUAN

İki levhanın uzaklaştığı okyanus sırtında yeni kabuk oluşuyor.

“Bütün levha sınırlarında aynı yer şekli ve olaylar oluşur.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z2 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Suyun çatlaklarda donup genişlemesi kayacı parçalıyor.

“Her iklimde her kayaç aynı hızla ayrışır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

6. SORU • 16 PUAN

Akarsu eğimin azaldığı yerde malzeme biriktiriyor.

“Bir yerde yalnız aşınım veya yalnız birikim sonsuza kadar sürer.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z3 / Düzey çalışması

6 açık uçlu soru • 100 puan • Süre: 40 dakika

Adı soyadı: _____ Sınıf/şube: _____ Tarih: _____

1. SORU • 17 PUAN

Bir akarsu havzası idari sınırları aşıyor.

“Her bölgenin sınırı il sınırıyla aynıdır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

2. SORU • 17 PUAN

Tarım alanının mevsimlik değişimi görüntülerle izleniyor.

“Uydu görüntüsü her ayrıntıyı ve olayın bütün nedenlerini doğrudan gösterir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

3. SORU • 17 PUAN

Bir haritada bazı noktalar farklı koordinat sisteminde kaydedildiği için kayıyor.

“Konum noktası tek başına bütün veri kalitesini garanti eder.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

4. SORU • 17 PUAN

Bir okyanusal levha başka levhanın altına dalıyor.

“Bütün levha sınırlarında aynı yer şekli ve olaylar oluşur.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Z3 / Devam

5. SORU • 16 PUAN

Kireçtaşı suyla kimyasal çözünmeye uğruyor.

“Her iklimde her kayaç aynı hızla ayrışır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

6. SORU • 16 PUAN

Rüzgâr kuru ve bitki örtüsü zayıf alanda kum taşıyor.

“Bir yerde yalnız aşınım veya yalnız birikim sonsuza kadar sürer.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.
